

Búcsú Haller József festőművésztől

A szó – mint most is – sokszor válságba kerül, nem képes pontosan kifejezni, amit közölni szeretnénk. Ilyenkor segíthetnek a művészek, akik azt is érzékeltetni tudják, sőt azt fogalmazzák meg leginkább, amit szóban elmondani nem lehet. Az érzelmek, lelkiállapotok, szellemi üzenetek ilyen egyéni hangú, sajátos világlátással telített, nagy műveltségű egyénisége volt Haller József, akitől – keresve a megrendülés illő igéit - most búcsúznunk kell. Olyan igaz művész, akinek mindig volt megszívlelendő üzenete, és ezt olyan nagyszerű, egyedi látványba tudta önteni, hogy azzal nem csak a műélvezet örömét továbbította embertársainak, de a belső megtisztulás, az önvizsgálat igényét is elindította bennünk. Sokoldalú, mindegyre megújulni képes alkotó volt: egyetemi végzettsége szerint szobrász, valójában grafikus, festő, díszlet- és bábtervező, könyvillusztrátor. Ahogy ő mondta nem egyszer magáról, képzőművész, aki rajzol. Igen, a rajz volt mindene már kisgyermekkorától. A rajzolás izgalma, a papír fehérsége kínálta kihívás, amely annyira lázba tudta hozni, az alkotásnak, a teremtésnek az a kivételes pillanata, amikor már csak ketten maradtak: a papír és ő, és meghúzhatta az első vonalat, amely aztán töprengést kiváltó, bámulatos fekete-fehér metaforává, tömör kompozícióvá kerekedett. „A rajz nálam magánügy, olyan, mint a szerelem, nem tartozik másra” – vallotta egy interjúban. Hogyne tartozott volna! Grafikáinak számtalan híve van itthon és külföldön is sokfelé. Festményeinek is természetesen, sokan úgy tartják, hogy ő volt mifelénk a pasztellek egyik legavatottabb mestere.

Döbbenetes, hogy múlt időben kell beszélnünk. Haller József hosszú évtizedeken át az alkotó energiák fiatalító erejét példázta Marosvásárhelyen. A város kulturális életének egyik olyan örökmozgó, tevékeny jelesét tisztelhattuk személyében, aki példás igényességgel folyamatosan dolgozott, és gyakran vállalta a megmérettetést, szívesen mutatta be friss alkotói termését egyéni és csoportos kiállításokon. Gazdag, magas színvonalú életművet hozott létre közel hat évtizedes pályája során. Úgy, hogy műtermében szinte mindig megcsodálhattunk egy újabb tárlatra kész anyagot. A hirtelen jött és súlyosbodó betegség megakadályozta, hogy a január 24-re, 82. születésnapjára tervezett kiállítását megnyissuk a Bernády Házban. A március 24-i megnyitón sajnos személyesen már nem lehet jelen. Becses hagyatéka azonban megmarad, és nem csak a helyi értéktár kincseként tarthatjuk elevenen a köztudatban. Országos és távolabbi kitekintésben is joggal érdemel figyelmet. Művészetének „maisága és időtlensége, képeinek klasszikus szépsége, mediterrán harmóniája, vonalainak eleganciája”, tónusainak pasztell érzékenysége egyaránt ezt indokolja.

Őt magát engedjük égi útjára, sok kedves barát várhatja ott fent. Vajon ennek az ottlétnek a képe lebeghetett lelki szemei előtt akkor, amikor több mint két évtizeddel ezelőtt így fogalmazott öninterjújában? „Itt állok... tehetek másként? És nézek persze. Kinézek talán egy ablakon, és várom, hogy a képbe belépjen egy vonal, amit érdemes meghúzni. Még ma. Esetleg holnap.” Mindörökké immár, tegyük hozzá. És csend lesz, végtelen csend, amit ő saját bevallása szerint annyira szeretett.

Legyen békés a pihenésed, Jóska!

Nagy Miklós Kund

Marosvásárhely, 2017. március 4.